

Konferencija

“Hrvatski u Hrvatskoj”

LOKACIJA: Češki narodni dom (Češka beseda Zagreb)

DATUM: 13. lipanj 2024. (09:30 - 14:00)

Zapisnik:

- 1) Uvodne riječi te opis [aktivnosti](#) provedenih u sklopu projekta Pristup uslugama, razmjena pristupa i praksi (Accessing services, Sharing Approaches and Practices, ASAP):

[Priručnik "Ništa o nama bez nas"](#)

[VODIČ ZA DRŽAVLJANE TREĆIH ZEMALJA - Pristup zdravstvu u Hrvatskoj](#)

2) Izlaganja na temu tečajeva hrvatskog jezika za strance:

- a. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike Republike Hrvatske - Martina Klapan Štambuk - Vaučeri za učenje hrvatskog jezika
 - i. Više o samom programu se može pročitati [ovdje](#);
 - ii. Prijavljeno je 36 programa tečajeva hrvatskog jezika od 8 obrazovanih ustanova, a trenutno su formirane prve tri grupe polaznika (70ak osoba);
 - iii. Provedba tečajeva je počela u svibnju 2024.;
 - iv. Postoje [Smjernice](#) za provedbu za izradu programa neformalnog/formalnog obrazovanja odraslih za stjecanje kompetencija potrebnih za rad na temelju kojih povjerenstvo odobrava programe;
 - v. Program će se nastaviti do 2029. godine.
- b. Grad Zagreb - Željka Sartori - [Program financiranja tečajeva hrvatskog jezika na lokalnoj razini](#)
 - i. Grad Zagreb je osim projektnog financiranja predvidio i 150.000 eura iz gradskog proračuna za potrebe integracijskih mjera;
 - ii. Tečajevi hrvatskog jezika su i prije bili podržani u sklopu financiranja raznih projekata udruga, međutim sada postoje specifične mjere usmjerene na učenje hrvatskog jezika za strance u provedbi Škole stranih jezika Suvag uz specifične natječaje za financiranje aktivnosti i mjera u sklopu provedbe Akcijskog plana za provedbu Povelje integrirajućih gradova za 2023. i 2024. godinu;
 - iii. Trebalo bi početi planirati novi plan za integraciju, a koji će biti na duži period.

This project is co-financed by the European Union's Asylum, Migration and Integration, — ASAP — AMIF-2020-AG

Funded by the European
Union's Asylum, Migration and
Integration Fund

- c. Pučko otvoreno učilište - Ana Majurić - Tečaj učenja hrvatskoga jezika, povijesti i kulture u sklopu AMIF-a te tečajevi danas
- Od 2011. organiziraju tečajeve hrvatskog jezika za strance, a skoro svaki mjesec organiziraju testiranje za B1 potvrdu o znanju hrvatskog jezika i pisma;
 - Također organiziraju i neformalne tečajeve učenja hrvatskog jezika prilagođene za sektor u kojem poslodavci/radnici rade;
 - U odnosu na AMIF projekt organizirali su tečajeve u Zagrebu (95 polaznika/ica) i Sisku (29 polaznika/ica) od kojih je 116 uspješno završilo tečaj. Tečajevi su se provodili po kurikulumu za hrvatski jezik i pismo u trajanju od 280 sati;
 - U 2024. imaju tečajeve za osposobljavanje za radnike/ice;
 - Od izazova u provedbi tečajeva za izbjeglice ističu poteškoće sa zadržavanjem ljudi na tečajevima te također ističu i problem nemogućnosti pristupa vaučer programima HZZ-a.
- d. Filozofski fakultet, Croaticum - Centar za hrvatski kao drugi i strani - Ranka Đurđević - Tečajevi i ljetne škole hrvatskog jezika i kulture
- Od 1962. godine organiziraju tečajeve hrvatskog jezika (inicijalno tzv. AVGS metodom - audiovizualna globalno strukturalna metoda);
 - Tečajevi hrvatskog jezika tada su bili organizirani za strane studente koji su dolazili iz zemalja koje su bile članice Pokreta nesvrstanih, a koji su dolazili ovdje isto u sklopu stipendija slično onome što danas imamo za Hrvate povratnike;
 - Općenito učenje hrvatskog jezika imaju organizirano u više modela: individualna nastava, grupni rad, ljetne škole, itd.;
 - U područje rada s izbjeglicama su ušli 2017./2018. godine kada su organizirali prvi tečaj za izbjeglice, u organizaciji volonterka;
 - U 2023. su samo organizirali tečajeve u sklopu zimskog semestra, ali u 2024./2025. se vraćaju na dvosemestralno organiziranje tečajeva;
 - Pokretači su raznih inicijativa u ovom području: (i.) u sklopu izbornog kolegija Hrvatski jezik kao strani se radilo na društveno korisnom učenju te izradi programa za učenje za osobe koje su nepismene na latinici; (ii.) [Supporting Multilingual Classrooms](#); (iii.) suradnja s AYS u pripremi i osposobljavanju volontera koji su podučavali hrvatski jezik za strance kao pripremni tečaj prije upisa na službeni program.
- e. Centar za mirovne studije, Antonija Potočki - Civilni sektor i tečajevi hrvatskog jezika
- Učenje jezika je ključno za uspješnu integraciju u društvo, jer omogućava stvaranje socijalnih mreža, razumijevanje kulture te olakšava zapošljavanje i pristup obrazovnim programima;
 - Civilno društvo nadopunjuje rad državnih institucija organiziranjem besplatnih tečajeva jezika i volonterskih programa, pružajući prilagođenu jezičnu podršku tamo gdje je najpotrebnija;
 - Izazovi uključuju nedostatak financijske i institucionalne podrške, resursa, opreme, volontera te vremena za razvoj materijala i edukaciju;
 - Primjeri dobre prakse uključuju organizacije poput CMS-a (individualna jezična podrška i tečaj hrvatskog A1), AYS-a (tečajevi hrvatskog A1 i specifični tečajevi hrvatskog za žene), JRS-a (početni i napredni tečajevi hrvatskog jezika), Borders None (mentorski program, tečajevi engleskog i hrvatskog jezika) i Pokaz (učenje hrvatskog jezika kroz metodu kazališta), Inicijativa - Centar za edukaciju (tečaj hrvatskog jezika) itd;

This project is co-financed by the European Union's Asylum, Migration and Integration, — ASAP — AMIF-2020-AG

v. Preporuke uključuju osiguranje stabilnog financiranja, stručno usavršavanje za nastavnike_ce i volontere_ke, razvoj mentorskih programa, standardizaciju kurikuluma, online tečajeve i veću suradnju s lokalnim školama i institucijama.

3) World cafe - Sustavni model učenja hrvatskog jezika za strance

A) Potreba za koordinacijom i snažnijim povezivanjem svih dionika koji rade na temi učenja hrvatskog jezika za strance:

- tečajevi hrvatskog jezika za strance su raspršeni po raznim institucijama/organizacijama, a ne postoji kontinuitet i koordinacija iako se funkcionalno ostvaruje isto = učimo strance hrvatski jezik;
- iskustvo u organizaciji, financiranju i provedbi tečajeva već postoji te nije potrebno "izmišljati toplu vodu", već samo uvezati postojeće i raditi na nadogradnji;
- napredak je jedino moguć uz sinergiju svih sustava te horizontalne organizacije/kordinacije više sustava uz aktivno uključivanje organizacija civilnog društva;
- potrebna je koordinacija svih udruga koje provode tečajeve hrvatskog jezika za strance te strukturiranje zajedničke metode učenja hrvatskog jezika, a posebice s obzirom na važnu ulogu u početnoj fazi učenja jezika;
- predlaže se pogledati kako se tečajevi matičnog jezika za strance organiziraju u drugim državama - npr. Sloveniji;
- treba raditi i na povezivanju škola stranih jezika sa poslodavcima (primjerice organiziranjem sajmova ili konferencija gdje bi poslodavcima bili predstavljeni benefiti ulaganja u tečajeve hrvatskog jezika za strance);

B) Potreba za osnaživanjem kapaciteta koji planiraju i provode tečajeve hrvatskog jezika za strance:

- potkapacitiranost je prominentna za sve involvirane dionike;
- uvjeti za predavače hrvatskog jezika za strance se ne bi trebali ograničiti samo na one koji posjeduju diplomu iz kroatistike, a valjalo bi razmisliti o tečaju za predavače povrh postojećeg studija primijenjene kroatistike; --> Naglašava se mogućnost da se pristupi fakultetima i informira ih o potrebi za takvom vrstom edukacije za predavače;
- davanje podrške općinama i gradovima da organiziraju tečajeve hrvatskog jezika za strance;
- potrebno razmišljati o učenicima s posebnim potrebama odnosno o osobama s invaliditetom čiji invaliditet zahtijeva specifični pristup pri učenju hrvatskog jezika za strance;
- uloga volonterstva u ovom području se ne smije zanemariti;
- kapacitete možemo pronaći u knjižnicama te iste trebamo dalje razvijati i međusobno se povezivati s njima: materijali/knjige za učenje hrvatskog jezika, senzibilizacijske aktivnosti (npr. knjižnica Dugave), itd.;
- Ministarstvo unutarnjih poslova ima decidiranu jedinicu koja radi na pisanju i planiranju EU projekata s četrdesetak zaposlenih te su oni uvijek otvoreni za ideje organizacija civilnog društva u pogledu primjerice tečajeva hrvatskog jezika;

This project is co-financed by the European Union's Asylum, Migration and Integration, — ASAP — AMIF-2020-AG

C) Potreba da se provode tečajevi propisani Zakonom o međunarodnoj i privremenoj zaštiti uz naglasak da 70 sati učenja nije dovoljno;

D) Učenje hrvatskog jezika za strance bi trebalo biti prepoznato kao nešto bitno na čemu je potrebno raditi u svim sektorima - u sektoru rada stranim radnicima bi trebalo biti omogućeno učenje hrvatskog jezika za vrijeme radnog vremena i/ili da se poslodavca aktivno potiče na ulaganje u učenje hrvatskog jezika za strance kroz oslobađanje od plaćanja doprinosa ili sličnoga.

4) World cafe - Iskustvo u učenju hrvatskog kao stranog jezika

- Iryna Pronenko (SVOJA) je opisala razne metode putem kojih je učila hrvatski jezik
 - naplatni tečaj hrvatskog jezika A1.1 u organizaciji škole za strani jezik
 - trajanje: 45 dana (4 školska sata dnevno, 4 dana u tjednu = 70h);
 - domaću zadaću smatra iznimno bitnom u ovom procesu;
 - tečaj je odličan za nezaposlene osobe, no uz posao bi ovakav intenzivan tečaj bio nemoguć;
 - dovoljno za svakodnevno sporazumijevanje i birokratske zadatke.
 - besplatni tečaj hrvatskog jezika koji je bio organiziran za 30 polaznika po grupi
 - trajanje: 6 mjeseci (2 mjeseca = gramatika i vokabular, 4 mjeseca hrvatska povijest i kultura, 4 puta tjedno od 18 do 21h);
 - nužnim smatra stvaranje manjih grupa kako bi polaznici mogli više vježbati jezik;
 - nužnim smatra preliminarno testiranje kako bi polaznici mogli biti čim sličniji po znanju jezika pritom naglašavajući kako certifikati nisu nužno pokazatelji znanja;
 - bilo prenaporno s obzirom da je za vrijeme polaganja tečaja već imala zaposlenje.
 - naplatna individualna nastava
 - trajanje: 70 sati (fleksibilno), a sveukupno će biti 210 sati nastave + domaća zadaća= 300 sati;
 - načelno smatra da je potrebno 3-5 godina za postizanje fluentnosti govora i pisanja jezika;
 - u učenju hrvatskog jezika ipak najbitnije smatra praksom i vježbanjem u situacijama iz života.
- Nassir Zaid je ispričao svoja zapažanja i iskustva u odnosu na učenje jezika za strance
 - U Afganistanu je učenje jezika bilo prepušteno fakultetima odnosno postojao je program unutar Sveučilišta u sklopu kojeg su migranti imali priliku učiti jezik te na koje se migrante obvezno upućivalo;

This project is co-financed by the European Union's Asylum, Migration and Integration, — ASAP — AMIF-2020-AG

- U Hrvatskoj se prepušta izbjeglicama i migrantima da samostalno pronađu tečajeve hrvatskog jezika što smatra pogrešnim jer bi država trebala omogućiti barem jednu šansu migrantima da nauče hrvatski jezik;
 - hrvatski jezik je na početku učio uz pomoću knjiga koje bi čitao, ali u nekom trenutku se obratio udruzi (CKD) da mu pomogne s pronalaskom kvalitetnog tečaja jezika. S obzirom da nije imao odgovarajuće predznanje te nije prošao ispit nije mogao upisati tečaj na Croaticumu. Nakon što se preselio u Zagreb se povezoao s udrugom Borders:Non koju pohvaljuje;
 - Povezuje nepostojanje učenja hrvatskog jezika, nedovoljno poznavanje hrvatskog jezika s manjkom mogućnosti za zapošljavanje, te u konačnici i sa manjim mogućnostima za integracijom što ga je učestalo dovodilo do depresije.
- **Diskusija:**
 - Unutar javnog sektora je dugo postojala zadržka oko organizacije tečajeva hrvatskog jezika jer se smatra da smo tranzicijska zemlja. Međutim sada - kada je vrlo očito da ljudi ostaju - sada počinje rasti svijest da je potrebno ulagati u njihovu edukaciju;
 - Pojedini stranci također nisu sigurni hoće li ostati u Hrvatskoj ili ne;
 - postavlja se pitanje koliko sati je dovoljno da bi osoba zaista savladala jezik (70 sati? 300 sati?) te se zaključuje da svakako ovisi jezicima i pismima koje osoba već priča.

5) Izlaganje na temu prevođenja u zajednici pri pristupu uslugama za strance

- a) **Ministarstvo unutarnjih poslova, gosp. Filip Stipić, voditelj Službe za prihvata i smještaj tražitelja međunarodne zaštite - rad s prevoditeljima za potrebe prihvata i smještaja tražitelja međunarodne zaštite**
 - općenito rade u postupku traženja međunarodne zaštite s prevoditeljima koji su prošli sigurnosnu procjenu te u drugim radnjama s prevoditeljima angažiranim od organizacija u Prihvatilištu (HCK ili MdM), dok policijske postaje i uprave angažiraju svoje prevoditelje lokalno;
 - prevoditeljima se kontinuirano naglašavaju pravila čiji je cilj sigurnost tražitelja međunarodne zaštite (zbog toga primjerice prevoditelji ne smiju raditi s veleposlanstvima);
 - postoje određena osposobljavanja koje provode European Union Agency for Asylum te UNHCR;
 - u slučaju neprofesionalnosti od strane prevoditelja odmah se raskida ugovor s njima, ali naglašava da imaju ugovore odnosno suradnje s dugogodišnjim suradnicima/prevoditeljima;
 - kako je sada znatno veći broj tražitelja, te kako se države podrijetla mijenjaju i oni moraju prilagođavati ovisno jezičnim potrebama;
 - s obzirom da imaju kontakt listu prevoditeljima s kojima imaju ugovor to je potencijalni resurs za druga javna tijela kojima su potrebni prevoditelji.
- b) **Hrvatski Crveni Križ, Josipa Kranjec - rad s prevoditeljima za potrebe pružanja psihosocijalne podrške**
 - pružaju općenito svakodnevnu pomoć/podršku u svakodnevnim životnim situacijama, uključujući i povezivanje s zajednicom / organizacijama civilnog društva, uključivanje djece u školu, izrada životopisa, medicinske asistencije;

This project is co-financed by the European Union's Asylum, Migration and Integration, — ASAP — AMIF-2020-AG

- stručnost prevoditelja biraju ovisno o samoj aktivnosti, odnosno različiti su kriteriji za prevoditelje za psihosocijalnu podršku od onih za svakodnevne aktivnosti, ali najčešće se traži da su prvostupnici jezika ili izvorni govornici s dobrim poznavanjem hrvatskog jezika;
- nemaju sustavnih edukacija, već povremenih radionica za prevoditelje;
- za pojedine jezike je recimo teško pronaći prevoditelje (somalijski, kirundi);
- naglasila je ono osnovno što je bitno za prevoditelje: 1) pravilno uvođenje u posao; 2) tehnike parafraziranja te poznavanje konteksta/kulture situacije/ljudi; 3) upozoriti na mogućnost triggera/uznemiravajućih sadržaja iskustava ljudi; 4) nedopuštenost sukoba interesa; 5) bitnost pojašnjavanja što je prijevod, a što interpretacija; 6) empatija.

c) Ministarstvo unutarnjih poslova, gđa. Tamara Vlahović iz Odjela za integraciju

- najviše se bave informiranjem o pravima i obvezama osoba pod međunarodnom zaštitom, upitima i prosljeđivanjem na odgovarajuće tijela te planovima integracije;
- imaju prevoditelje za preko 30 jezika, međutim neki su primjerice nedostupni u radno vrijeme službe;
- koriste se prevoditeljima i putem audio-vizualnih kanala, u pisanom prijevodu;
- bitno im je da se prevoditelji koriste čak i izbjeglice poznavaju hrvatski jezik;
- trošak prevoditelja se financira iz proračuna odnosno iz AMIF projekta.

d) Centar za mirovne studije, Luka Kos - primjeri dobre prakse u drugim državama u području prevođenja u zajednici i pristupa uslugama

- zalažemo se za uspostavu sustava brzog i učinkovitog povezivanja s prevoditeljima za potrebe pružanja javnih usluga, a koji bi trebao podrazumijevati:
 - Izraditi propis ili protokol za pružatelje javnih usluga kojim bi se regulirao postupak kada se uoči potreba za prevođenjem u pružanju javnih usluga uzimajući u obzir:
 - Izradu kurikuluma za edukaciju osoba koje će se baviti prevođenjem u zajednici, a koja uključuje polaganje stručnog ispita te mogućnost dobivanja potvrde o kompetencijama za prevođenje u zajednici;
 - Provođenje kontinuiranih edukacija i osposobljavanja za prevođenje u pojedinim domenama pružanja javnih usluga uz specifičnu pozornost usmjerenu na prevođenje za žrtve kaznenih djela;
 - Uspostava registra prevoditelja koji se bave prevođenjem u zajednici, a koji bi također pokazivao iskustvo prevoditelja u pojedinim domenama pružanja javnih usluga;
 - Provedba nacionalnih istraživanja o jezičnoj barijeri, načinima prevladavanja barijere te njenim posljedicama na kvalitetu i pravodobnost pružanja javnih usluga.

6) Diskusija

- Potreba za osposobljavanjem prevoditelja u zajednici:
 - Udruga sudskih tumača i prevoditelja i Hrvatsko društvo konferencijskih prevoditelja ovdje mogu biti resurs i neka početna baza za promišljanje o ovoj temi;
 - MUP je naznačio da njihove prevoditelje postoje neformalna osposobljavanja/tečajevi;

This project is co-financed by the European Union's Asylum, Migration and Integration, — ASAP — AMIF-2020-AG

- Potreba educiranja i pripreme osoba u javnim tijelima koje koriste prevoditelje (npr. razlika je u tome priča li netko u manjim dijelovima ili netko tko priča pola sata stručne terminologije pa očekuje da se sve prevede);
- Salam Al-Nidawi je podijelio tri primjera iz svojeg osobnog iskustva koja su se onda prokomentirala u plenumu.

This project is co-financed by the European Union's Asylum, Migration and Integration, — ASAP — AMIF-2020-AG

Funded by the European
Union's Asylum, Migration and
Integration Fund

GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA
Office for Cooperation with NGOs